

Til
Arbeidsdepartementet
PB 8019 Dep,
0030 Oslo

Oslo, 15.06.12

Høringsuttalelse NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak

Innledning

Arbeidsdepartementet har oversendt *NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak på høring*, med frist til 13.juli 2012 til å gi uttalelser til utredningen.

Forum for Arbeid med Bistand (FAB) er en interesseorganisasjon for de som jobber med å bistå mennesker med nedsatt arbeidsevne tilbake til ordinært arbeidsliv etter metodikken Supported Employment (SE), og FAB skal derfor ha et overordnet fokus på utvikling av denne fagmetodikken. Hovedtyngden av våre medlemmer er i dag virksomme som jobbkonsulenter i AB - tiltak rundt omkring i Norge. De fleste av våre medlemmer er ansatt i bedrifter som er knyttet til organisasjonene *ASVL* og *Attføringsbedriftene*.

FAB registrerer at utvalget er delt i sin anbefaling av fremtidig innretting av arbeidsrettede tiltak og derfor har fremsatt forslag om tre ulike modeller. FAB har i første rekke ønske om å komme med innspill til noen av utvalgets felles konklusjoner.

Sammen har styret i FAB kommet frem til følgende innspill:

Ordinære virksomheter som arena for arbeidsrettede tiltak.

FAB støtter Brofoss-utvalgets felles målsetting om i (vesentlig) økt grad å benytte ordinære arbeidsplasser som både mål og middel i arbeidet med å inkludere mennesker med nedsatt arbeidsevne i ordinært arbeidsliv. Dette bygger i stor grad på evidensbasert metodikk SE (og også Individual Placement and Support - IPS), en metodikk som Arbeid med bistand har bygget sin yrkesutøvelse rundt siden etableringen av tiltaket tidlig på 90-tallet.

FAB vil også kommentere at det er store grunner til å anta at den samme metodikken SE/IPS vil kunne vise til gode resultater også i andre tiltak enn AB. Det er ingen grunn til at SE-tjenester kun skal tilbys gjennom tiltaket AB. I den forbindelse ønsker vi å vise til et av hovedprinsippene i SE som formidler at alle, uansett diagnoser eller helsetilstand skal kunne få tilbud om SE-tjenester *så sant de selv har et ønske* om å delta i ordinært arbeidsliv.

Til sist i forbindelse med dette punktet, vil FAB kommentere at finansieringen av denne type tiltaket må endres (med utgangspunkt i dagens AB-satser) og økes kraftig dersom vi skal lykkes med formidling av en gruppe som krever tett oppfølging over tid, noe som innebærer oppfølging både før, under og etter selve formidlingen.

FAB bifaller Brofossutvalgets ønske om å styrke arbeidsmulighetene for personer med nedsatt arbeidsevne. Som nevnt innledningsvis er AB-tiltaket bygget opp rundt metodikken SE, eller variasjoner av SE. Et av hovedprinsippene i denne metodikken er å benytte ordinært arbeidsliv som både mål og middel (place-train). Det er derfor gledelig å registrere utvalgets konklusjon om økt bruk av ordinært arbeidsliv som arena for attføring.

Ventetid

Vi deler utvalgets bekymring om ventetid før og mellom tiltak. Igjen viser vi til SE-metodikken der et av de sentrale prinsippene er at mennesker skal kunne motta tilbud om SE-tjenester når de ønsker og er motivert for det. FAB sin erfaring fra feltet viser oss at motivasjon varierer, og at det er en reell fare for at følelse av tro og mestring kan endres og reduseres ved lang ventetid for å komme inn i tiltak. Det er FAB sin oppfatning at dette kan forebygges ved å se tiltaksapparatet som en helhet der mennesker får tilbud om en tjeneste (SE) dersom målet er ordinært, lønnet arbeid.

Tidsubestemte arbeidsrettede tiltak

Dersom målet ikke alene er lønnet arbeid i det ordinære arbeidsliv, eller man er i behov av en kombinert løsning mellom ordinært arbeidsliv og skjermede omgivelser, er FAB glad for at utvalget i sin helhet legger vekt på viktigheten av å opprettholde og videreutvikle Varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Forskning og kompetanseutvikling

FAB gir sin fulle støtte til utvalgets henstilling om både behovet for forsterket forskningsinnsats på dette området, og også behovet for en standardisert og profesjonalsert fagutdanning innen feltet arbeidsrettet bistand. Rapporteringer fra

tiltaket Arbeid med bistand viser at tjenestene som tilbys varierer i innhold, og også noen steder i varierende grad fjernet seg fra den opprinnelige Supported Employment-metodikken. Dette kan være en av årsakene til at også formidlingsresultatene fra Arbeid med bistand varierer i stor grad. Det er videre FAB sin oppfatning at kompetansekrav og relevant grunnutdanning vil kvalitetssikre den metodiske prosessen i møtet med arbeidssøkere.

Utvalgets tre modeller for organisering av arbeidsrettede tiltak - vår vurdering

På bakgrunn av det overnevnte ser FAB at utvalgets *felles* konklusjoner i stor grad ivaretar mye av det vi er opptatt av både når det gjelder metodikk, bruk av ordinært arbeidsliv som arena for attføring, redusering av ventetid, opprettholdelse av VTA og kompetanseutvikling, og at dette også gjenspeiler seg i alle de tre ulike modellene som skisseres videre i NOU 2012:6. Det er likevel slik at FAB i størst mulig grad ønsker å sette fokus på evidensbasert metodikk for å løse samfunnsoppdraget med å bistå mennesker med nedsatt arbeidsevne ut i ordinært arbeidsliv, slik som vi ser i modell 2. Vi presiserer likevel at fremtidig innretning av tiltaksapparatet må ivareta nødvendige rammefaktorer for å kunne forvalte kompetansen i metodikken på en forsvarlig måte, slik vi mener å finne i modell 1.

Med vennlig hilsen
Forum for Arbeid med Bistand

v/Øyvind Haara, Turid Bekkoset Sæther, Kurt Reitan, Siw I.Furnes og
Anne Martinsen